

Zahájení demolice areálu bývalého vepřína v Letech u Písku

21.7.2022 - Karolina Spielmannovou | Ministerstvo kultury ČR

V pátek 11. 3. 2022 byla v NEN (Národním elektronickém nástroji) publikována veřejná zakázka na demolici bývalého vepřína v Letech u Písku. Do uplynutí termínu k podání jsme obdrželi 17 cenových nabídek. Následně došlo k formálnímu i obsahovému posouzení, jehož výsledkem bylo zvolení nabídky od společnosti AWT rekultivace, a. s. Podpis smlouvy bude v blízké době následovat.

Nyní přichází na řadu jeden z posledních kroků nutných pro úspěšnou demolici a následnou výstavbu památníku – předání staveniště. To proběhne v rámci veřejné akce, která se uskuteční 22. 7. od 13 h v bývalém areálu vepřína v Letech u Písku.

V rámci akce vystoupí osobnosti veřejného i politického dění, které se zasadily o nový památník Lety u Písku. Památník holokaustu Romů a Sintů v Čechách. Návštěvníci v tento den získají také poslední možnost si areál vepřínaprohlédnout, tentokrát za přítomnosti pamětníků a aktivistů.

Vepřín, který byl v provozu od 70. let 20. století až do jara 2018, stojí na místě bývalého pracovního a posléze sběrného tábora. Od srpna 1942 se stal areál v Letech u Písku (stejně jako jeho obdoba v Hodoníně u Kunštátu) tzv. cikánským táborem, v němž byly na rozdíl od dvou předchozích typů zařízení vězněny v nelidských podmínkách celé romské rodiny – došlo tak ke změně na tábor koncentrační. Tzv. cikánským táborem I – Lety prošlo 1309 osob, z nichž nejméně 326 zde zahynulo. Většinu těchto obětí tvoří děti. V roce 1943, bezprostředně po hromadných transportech mužů, žen i dětí na téměř jistou smrt do koncentračního tábora Auschwitz II-Birkenau, byly budovy tábora srovnány se zemí a spáleny.

V blízkosti letského nouzového hřbitova obětí (cca 300 m od místa tábora) byl v roce 1995 umístěn památník a celé místo se v roce 1998 stává kulturní památkou (KP), jež byla v roce 2012 Památníkem Lidice upravena – došlo k vystavěním fiteátru, repliky vězeňské ubikace, parkoviště a naučné stezky. Od roku 2018 je správcem KP Lety Muzeum romské kultury.

Po vykoupení vepřína státem v roce 2018 bylo Muzeum pověřeno zřizovatelem vepřín zbourat a na jeho místě vybudovat nový památník: Lety u Písku. Památník holokaustu Romů a Sintů v Čechách. Ten by měl být důstojným místem uctění památky obětí, stejně tak je však jeho cílem připomínat tragická fakta spojená s existencí letského tábora. Ředitelka Muzea romské kultury Jana Horváthová doplňuje, že „památník musí také vzdělávat a informovat o historii Romů a Sintů v Čechách ve 20. století, vysvětlovat kořeny nenávisti, diskriminace a podnítit diskusi k tematice lidských práv i zlepšení vzájemného soužití.“

Na demolici vepřína dle časového harmonogramu naváže I. etapa projektu výstavby nového památníku, během které bude vybudováno návštěvnické centrum s expozicí a multifunkčním sálem. Zároveň dojde k revitalizaci prostoru KP Lety. Tuto etapu výstavby významně financuje projekt KU-PDP01-001 – Lety u Písku. Památník holokaustu Romů a Sintů v Čechách v programu KU – Program kultura v rámci Fondů EHP 2014–2021, dále Ministerstvo kultury ČR a Ministerstvo financí ČR. Projekt bude pokračovat II. etapou – zrealizováním krajinářsko-architektonické podoby celého areálu památníku včetně venkovní části expozice a pietní úpravy místa někdejšího tábora (Stezka paměti vedoucí od budovy plánovaného návštěvnického centra ke kruhovému památníku, kde stával

protektorátní tzv. cikánský tábor). Samotná demolice veprína je financována Ministerstvem kultury ČR.

<https://www.mkcr.cz/novinky-a-media/zahajeni-demolice-arealu-byvaleho-veprina-v-letech-u-pisku-4-cs4877.html>